

τρόπου τινὰ τὸν ἀκροατήν του εἰς τὴν γέννησίν της, νὰ τὸν προδιαθέτῃ βαθμηδὸν, καὶ νὰ φέρῃ οὕτω εἰς τὰ ὕπαρχα του τὸ νεογενὲς μέλος ὡς τι ἀναγκαῖον, ἀπαραιτητὸν, φυσικῶς καὶ ἀβιάστως ἐκ τῆς ὄρχηστρας τεχθέν. Οὕτως ἐνόησε τὴν μελῳδίαν ὁ μέγας Βετγύρδεν, οὕτω τὴν ἐννοεῖ καὶ ὁ Βάγνερ.

— Ω τῆς βλασφήμου παραθέσεως . . .

— Μὴ μὲ διακόπτῃς, σὲ παρακαλῶ. Τοιαύτην
θέλει τὴν μελωδίαν ὁ Βάγνερ, δὲν εἰσάγει ὅμως πά-
λιν αὐτὴν πανταχοῦ τοῦ μελοδράματος· μόνον ὅπου
ἀναγκαῖος πρόκειται ὁ λυρισμὸς, ἔκει θεωρεῖ καὶ τὸ
μέλος ἀπαραίτητον.

— Αν ἦν τοιαύτη ἡ θεωρία του, διατί λοιπὸν δὲν τὴν τηρεῖ;

— Πῶς;

— ίδον· εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν τοῦ Ταγγάρου
ζερ ἐνθυμεῖσκι βεβαίως τὴν σκηνὴν τοῦ μουσικοῦ
ἀγῶνος, ὃπου πολλοὶ ἀοιδοὶ πρόκειται ν' ἀγωνισθῶσι
περὶ τὴν χειρὰ τῆς ὠραίας Ἐλιτάρετ τὸ ἀγώνισμα
εἶναι ἔργον, πρόκειται λοιπὸν οἱ συναθροισθέντες
ἀοιδοὶ νὰ γάλωσι, νὰ εἴπωσι δηλ. μέλη, καὶ ζμως
οὐδὲν ἄλλο εἶνε ὅλη ἐκείνη ἡ σκηνὴ ἡ πληκτικω-
τάτη συρράφη ἀτελευτήτων δηγηματικῶν φράσεων
(recitativi), ἐπιπόνως συρρομένων ἐπὶ παραφώνων
ἄρμονιῶν.

— Παραφώνων; τοῦτο μόνον δὲν σοῦ συγχωρῶ.
Δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἀνείς τὴν σκηνὴν αὐτὴν ἀπαντά-
ται τοιοῦτόν τι, πλὴν ἔστω· δὲν ἡξεύρεις ὅτι πολ-
λάκις ἡ κατ' ἐπιφάνειαν αὐτὴ παραφωνία ἀποτελεῖ
κατὰ βάθος ὥραιοτάτην ἀρμονίαν; ἤκουστες Βετ-
γόβεν, ..

— Μὴ βλασφημῆς καὶ δεύτερον. Ἐννοῶ κάλλισα
τὴν ἔκ δύο δύσταρμονικῶν φθόγγων δυναμένην ν' ἀ-
ποτελεσθῆ ἀρμονίαν· πλὴν πώς εἶνε δυνατὸν, σὲ πα-
ραχειλῷ, νὰ ὑπάρξῃ ἀρμονικόν τι μέλος, ὅταν, πρὶν
καταλήξῃ ἔπι τὸ παρ' ἐνὸς μέρους τῆς ὁργήστρας ἀρ-
γισθεῖσα μουσικὴ φράσις, ἀναφαίνεται φέρνης εἰς ἄλλο
ἀντῆς μέρος φράσις ὅλως ἀντιθέτου πρὸς ἔκεινην
τέρον, καὶ τὸ δύσταρμονικὸν ἀύτὸ σύνολον σοῦ σχί-
ζῃ τὰ ὄτα;

— Δὲν ἡξένυφ, πλὴν ἐμοῦ τὰ δώτα εἶνε μέχρι τούδες ὑγείεστατα, μόλονότι ἀκούω πάντοτε τὰ μελοδράματα τοῦ Βάγνερ.

— Κέμπος, ἀφέτου ἐπαυτανάντα τὸν αὐτόν.

Τοιαύτη τις θὰ ξῆνε, ως ἐπὶ τὸ πολὺ, μεταξὺ δύο Γερμανῶν ἡ περὶ Βάγ. ἥρ φίλωνεικία. Τὸ βέβαιον ἐν τούτοις εἶνε, ὅτι καὶ παρὰ τῶν ἔχθρῶν του καὶ παρὰ τῶν φίλων του πάντοτε φανατικῶς ἐκρίθη ὁ παράδοξος αὐτὸς ἀνήρ. Οὕτι τὰ μεταδράματά του δὲν εὐαρε-

στοῦσιν ὅπως κουρόπτερός τις aria ιταλικοῦ μελοδράματος εἴνει ἀναντίφρότον· πολλάκις καταπλήττουσιν, ἀνύψωσι τὸν νοῦν, δυστυχῶς ὅμως τὸν βαρύνουσιν ἐνίστε καὶ τὸν κυράζουσι πάντοτε. Ἀν ὁ Βαύγνερ ἐνέμενεν εἰς ὅσας ἀρχῆθεν ἔχαραξεν ἀρχὰς, ἢν πραγματικῶς παρεδέχετο τὴν μελῳδίαν ὥσπερ ὑπάρχει λυρισμὸς ἐν τῷ δράματι, ἀν δὲν ἐνέτεινε πέραν τοῦ δέοντος τὴν ιδέαν αὐτοῦ ὅτι ἡ μουσικὴ πρέπει νὰ ἐκφράζῃ ἀκριβέστατα ὅτι αἱ λέξεις σημαίνωσι, καταντῶν οὕτω πολλάκις εἰς γελοῖα πραγματικῶς ἀποτελέσματα, δὲν ἦθελεν τισώς παραγάγει τι νέον, καθότι ὡς ἀνωτέρῳ ἥδη εἶπον, αἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ιδέαι δὲν εἴνει καινοφανεῖς, ἀλλ᾽ ἦθελεν ὅπως δῆποτε κατέχει ἀφιλονεικήτως διακεκριμένην θέσινεις τὴν ισορίαν τῆς γερμανικῆς δραματικῆς μουσικῆς. Φλεγμαίνων ὅμως τὸν ἔγκεφαλον, καὶ ἀνύπομονῶν πρὸς τῆς γενικῆς ἐπιτυχίας τὸν στέφανον, ὑπερεπήδησε τάχις τὰ παρ' αὐτοῦ του ἴδιουν ἐν ἀρχῇ ἐσκαμμένα, καὶ κατήντησεν ἐπὶ τέλους νὰ ἀποφανθῇ καὶ τὸν μουσικὸν αὐτὸν χρόνον περιττὸν, ὡς εἶχε πρότερον κηρύξει περιττὴν τὴν μελῳδίαν. Τὸ τελευταῖον αὐτοῦ μελόδραμα *Τριστάν* ἐδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλοὺς νῦν φοβηθώσι σπουδαίως περὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τοῦ ἀνδρὸς, ἣ δὲ φήμη αὕτη παρεκίνησης, σχεδὸν, κ' ἐμέ γὰ σᾶς γείνω τῶν ἀνωτέρων

ΑΓΓΕΛΟΣ

ПОІНΣІΣ.

Η ΜΟΝΩΣΙΣ.

(Ἐξ ἀρεκδότου μεταγράσσεως τῶν Ποιητικῶν
μελετῶν τοῦ Λαμπατίου.)

Συχνάκις ἐπὶ τοῦ βουνοῦ, ὅπο δρυδὲς σκιάδα

Κάθημαι μόνος, κατηφής, πρὶν ἡ δὲ Φοῖβος δύσῃ.

Φέρω εἰς ἡνὶ τὰ βλέμματα ἐπὶ τὴν πεδιάδον

· Ής η εικών τηγ όψιν της εμπρός μου αγελισσει.

'Eðw xulíes ποταμὸς τὰ ῥεῖθρά του μὲ κρότον

Κείς γάσπα πέραν σκοτεινὸν νὰ βυθισθοῦν τὰ στέλλει,

Λίμνη ἔχει τὸ ναῦα τῆς ἔκτεινει τὸ ὑπνωττον

Καὶ τῆς ἐσπέρας ἀνωθεύ τὸ ἀστροῦ ανατελλεῖ.

Φέγκει ἐξ τῶν Βουλγάρων αὐτῶν μὲ δίπτη ἐπτελεῖν

Τὸ λυκανοῦς ἀκτῖνά του ἐπιχάρτην ἀκοντίζου.

Καὶ τὸ ἀτιμῶδες τῆς ψυχῆς ἄρμα σιγὰ προσβαῖνον

‘Ψευταί, καὶ εἰς τὸ ἀκρούτου λευκαῖνετ’

Ἐγειρόμενος ἀπὸ τῶν μέντοι τοῦ καθηματάτου

Φωνὴ θεοπαχείσας ἀγένητον εἰς τοὺς κεγούντας α-

Τὸν ὄδοιςπόρον σταματᾷ ὁ κώδων τοῦ χωρίου,

Kai σθένεις μὲν ἡγους εὐλαβεῖς τοὺς ἡγους τῆς ἡμέρας.

Πλὴν... τὴν ψυγῆν τίποτε ἐκ τούτων δὲν παθαίνει,
Μένω ψυχρός, ἀνάλγητος ἐμπρὸς τῶν καλλονῶν των...
Βλέπω τὴν γῆν ὥσει σκιὰς ἀσκόπως πλανωμένη,
"Ω! δὲν θερμαίνει τοὺς νεκροὺς ὁ ἥλιος τῶν ζώντων.

Ἄφον πρὸς λόφον θεωρῶ ὅλην τὴν κύκλῳ φύσιν,
Καὶ μάτην τοῦ ὄρίζοντος προσβλέπων τὰ σημεῖα;
Τὴν ἄκρον, τὴν ἀνατολήν, τὸν νότον καὶ τὴν δύσιν,
"Δὲν μὲν προσμένει, ἐκφωνῶ, κ' ἐμέ που εὐτυχία."

Τί πρὸς ἐμὲ ἀνάκτορα, καλύβαι καὶ κοιλάδες;...
Εἴν' ἀντικείμενα κενά, ἀθέλητρα καὶ κρύα,
Ω δάσης, βράχοι, ποταμοί, ω φίλαι πεδιάδες,
"Ἐν μόνον ὅν σας ἔλλειψε, κ' ἐγείνατ' ἐρημία.

Ἀλεριμνῶ δ ἥλιος τὸν ῥοῦν του ἀν ἀνέι,
"Ἄν εἴν' εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀν εἴνε εἰς τὸ πέρας,
"Ἄν ἀνατέλλει αὔρηρος, ἀν διμήλωδης δύει,
Δὲν ἀναμένω τίποτε ἀφ' ὅλας τὰς ἡμέρας.

Καὶ ἂν εἴτε ἔδαίζον, ὅπου αὐτὸς βαδίζει,
Κενὸν θ' ἀπήντα καὶ ἔρημον παντοῦ διθυμαρός μου!
"Ω! δὲν ἐπιθυμῶ οὐδὲν ἀφ' ὅσ' αὐτὸς φωτίζει,
Οὔτε ζητῶ τι περ' αὐτοῦ τοῦ ἀπεράνθου κόσμου.

"Ἄλλ' ἄν, ἔκθειν τῶν στενῶν τῆς σφαίρας του ὄριων,
"Οπου φωτίζει ἄλλο φῶς ἄλλ' οὐρανοῦ σταψείρους
Ἀνέβαινον, τὸ πνεῦμά μου τῆς θλῆς ἀπεκδύνων,
Θ' ἀπήντων ὅτι ἔπλαστα τοσάκις κατ' ὑγείρους.

Νέκταρ ἔκει θὰ μ' ἔχουν εὐδαιμονίας κρήνη,
Ἐκεῖθά μ' ἐπερίμενον ἀλπίδες, ἔρως, πόλοι,
Καὶ τ' ἄκρον ἀγαθόν, εἰς δὲ πᾶσα καρδία τείνει,
Κ' εἰς δὲν ὄνομα ἐδῶ ἀκόμη δὲν ἔδόθη.

"Ἄς ήδυνάμητην τῆς ἡσοῦς τὸ ἄρμα τ' ἀναβαίνω,
Κ' εἰς ζήτησίν σου νὰ πετῶ, σκοπὲ πόθων ματαιών!..
Πλὴν... διατὶ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἔξορίας μένω,
Ἄφου οὐδὲν ἀπέμενεν, αὐτὴν καὶ ἐμὲ συνδέον;

"Οταν τὰ φύλα τῶν δασῶν ἡ πεδιάς συνάζῃ,
Ταχὺς τὰ σύρει ἀνεμος, τὸ ἔδαφος σαρώνων,
Κ' ἐμοῦ μὲ φύλων μαρανθῶν ὁ βίος δύοιάζει,
Παράσυρε τὸν ώς αὐτὰ, ὃ πνεῦμα τῶν κλυδώνων.

ΑΓΓΕΛΟΣ Σ. ΒΛΑΧΟΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΕΡΙ ΜΑΓΕΙΑΣ.

'Εν Αθήναις τῇ 10 Μαρτίου 1863.

Ἐπιστολὴ δευτέρα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Νόμοι τῆς φύσεως δὲν εἶναι μόνον ἔκεινοι οἵτινες ὑπάρχουσιν εἰς τὴν φυσικήν· ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι τοὺς ὄποιους ἡ δὲν γνωρίζομεν ἡ δὲν δυνάμενα νὰ γνωρίσωμεν.

Πρὶν γνωρίσωμεν τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ ἡθέλομεν μειδιάστει ἐὰν ἡκούομεν ὅτι ἔχει τὴν τεραστίαν ἔκεινην δύναμιν διὰ τῆς ὄποιας κινεῖ τὰ μέγιστα τῶν πλοίων, καὶ ἡθέλομεν ἐκλάβει ώς ἐλεε-

νὸν ἀγύρτην ἔκεινον, διτις μᾶς ὑπέσχετο ὅτι δύναται νὰ συνομιλῇ μετὰ τῶν ἀμερικανῶν ἐντός τινων ὥρῶν.

Ἡδη ταῦτα πάντα εἰσὶ γνωστὰ καὶ η πρὶν ἀγυρτεία ἐγένετο ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια.

Τι ἔστιν η τελειοποίησις τοῦ ἀνθρώπου; Ή ὑποδούλωσις τῆς φύσεως, διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν νόμων αὐτῆς· τοιαύτην ἐδοκίνησεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός.

Ο πρῶτος ἀνθρωπος, ἀνθρωπος γυμνὸς καὶ ἀπλος ἐρρίγησεν εἰς τὴν θέαν ἐνὸς θηρίου· ἀλλὰ τὸ ὄφαλον καὶ η μάχαιρα ἐνίσχυσαν αὐτόν. Σκυθωπὸς πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν πλοίων ἤτενίζει τὰς χώρας τὰς χωρίζομένας διὰ θαλασσῶν ἀπὸ αὐτόν, ἀλλὰ τὸ πλοίον ἐνίκησε τὸ θῦμωρ. Οἱ κεραυνοὶ του Διὸς εἶναι στρουθία τὰ ὄποια συλλαμβάνει ὁ ἀνθρωπὸς διὰ λεπτοῦ σύρματος, λεπτοτέρου τῶν ιεῶν.

Καὶ οἱ ἀνθρωποις ἄρχει ἐν μέρει τῆς φύσεως καὶ καταφρονεῖ τοὺς κεραυνοὺς καὶ τὴν τρικυμίαν καὶ τὰς ἀποστάσεις.

Άλλὰ τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι εἰς τὴν ὄρη χήνην του εἰσέτι τί σημαίνει ἐὰν ἀνταποκρίνεσαι μετὰ τῆς ἀμερικῆς, ὅταν δύναμαι διὰ μόνης τῆς θελήσεως μου νὰ σὲ μεταβιβάσω διλύμυχο εἰς τὴν ἀμερικήν; Τί σημαίνει ἐὰν γνωρίζης νόμους τινὰς τῆς φύσεως ὅταν δύναμαι διὰ μόνης τῆς θελήσεως μου νὰ σὲ καθυποτάξω;

Ναὶ, ὑπάρχει μεγάλη τις δύναμις, ίσχυροτέρα τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ κεραυνοῦ, ταχυτέρα τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ταχυτέρα καὶ τοῦ φωτὸς αὐτοῦ εἰσέτι. Γίπαρχει δύναμις εὐκατάληπτος ὡς πᾶσαι αἱ ἀλήθειαι, ἀλλ' ὡς αὐτὰς κρυπτομένη, ὑπάρχει μία δύναμις διὰ τῆς ὄποιας ὁ ἀνθρωπὸς ὑπεράνθρωπα κατεργάζεται ἔργα, χωρὶς οὐδὲ γραμμὴν νὰ παρεκκλίνῃ τῶν ὄρων τῆς φύσεως.

Εἶναι η δύναμις ἔκεινη ἡτις ἀπὸ Μωϋσέως μέχρις Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως τοσαῦτα ἐνήργησε καὶ ἡτις ἐψάλτην ὅφ' ὅλων τῶν παραδόσεων τοῦ λαοῦ. Εἶναι η δύναμις ἔκεινη ἡτις περιπλανᾶται ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Νινεύης καὶ τῶν Θηρῶν, ἐπὶ τῆς σκυθωπῆς λίθου τῆς σφιγγὸς τῆς Ἀσσυρίας ἢ τῆς Αἴγυπτου.

Ποία λοιπὸν εἶναι η δύναμις αὕτη; Η ΜΑΓΕΙΑ.

Τί δὲ ἔστι μαγεία;

Η διὰ φυσικῶν νόμων παραγωγὴ φαινομένων τὰ ὄποια ὁ ἀμαθὴς ἀποκαλεῖ θαύματα, ὁ πεπαιδευμένος ἀγυρτείαν.

Άλλ' ἀπεδείχθη ὅτι οἱ πεπαιδευμένοι, ἀμα ἔξερ-